

Dosarul nr. 2ra-652/22
2-14105169-01-2ra-13052022

prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Călărași – S. Țurcan
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – M. Anton, I. Secrieru, V. Cotorobai

ÎNCHEIERE

15 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ecaterina Ceban,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Viorica Nicov, succesor în drepturi ale lui Gheorghe Ceban, împotriva Ecaterinei Ceban cu privire la partajarea averii proprietate comună în devălmășie,
împotriva deciziei din 02 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Ecaterina Ceban și s-a menținut hotărârea din 27 ianuarie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași,

c o n s t a t ă:

La 21 august 2014 Gheorghe Ceban a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ecaterinei Ceban cu privire la partajarea averii proprietate comună în devălmășie.

În motivarea acțiunii reclamantul Gheorghe Ceban a indicat că s-a aflat în relații de căsătorie cu Ecaterina Ceban până când, la cererea pârâtei, căsătoria între ei a fost desfăcută și anume la 21 martie 2006, actul de divorț nr. 60. Certificatul de divorț a fost ridicat de la Oficiul Stării Civile Călărași la data de 26 iulie 2014.

A indicat că în timpul căsătoriei au construit imobilul situat în or. Călărași, str. xxxxx.

A declarat că pârâta îl agresează psihic și deseori apar certuri.

Gheorghe Ceban a solicitat împărțirea bunului proprietate comună în devălmășie pe cote părți în natură.

Ulterior, după decesul reclamantului Gheorghe Ceban, succesorul în drepturi al acestuia, Viorica Nicov a solicitat partajarea în natură a imobilului în litigiu pe cote părți egale, conform constatării specialistului din cadrul Agenției Relații Funciare și Cadastru, solicitând să-i fie repartizată partea 2, conform variantei II, care este compusă din construcția locativă 01 cu suprafața de 20,4 m.p. în sumă de 25918 lei și terenul aferent, iar pârâtei să-i fie repartizată partea 1, compusă din construcția locativă 2 și terenul aferent, iar în folosință comună rămâne antreu 3 și bucătăria.

Judecătoria Călărași prin încheierea din data de 20 noiembrie 2014 a atras Consiliul or. Călărași în calitate de intervenient accesoriu. (f.d.32, vol.I)

Prin hotărârea din 27 ianuarie 2021 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași s-a admis integral cererea de chemare în judecată. S-au partajat în natură bunurile proprietate comună în devălmășie a soților Ceban compusă din - casa de locuit cu terenul aferent ei, cu numărul cadastral xxxxx, situată în or. Călărași, str. xxxxx, conform variantei II din raportul de constatare a specialistului nr.8 din 14 iulie 2017 și s-a atribuit în proprietate părților în natură câte ½ cotă-parte din imobil și anume: Vioricăi Nicov - odaia de locuit nr.1, cu suprafața de 20,4 m.p. și construcția 03, ce constituie 35% din construcția 01, cu prețul total de 40399 lei; Ecaterinei Ceban - odaia de locuit nr.2 cu suprafața de 19,1 m.p., și construcția 02, ce constituie 33% din construcția 01 cu prețul total de 31295 lei. În folosință comună rămân încăperile - antreu nr.3 cu suprafața de 9,4 m.p., și bucătărie nr.4 cu suprafața de 8,9 m.p.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 26 februarie 2021, în termenul legal, Ecaterina Ceban a contestat-o cu apel.

Prin decizia din 02 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Ecaterina Ceban și s-a menținut hotărârea din 27 ianuarie 2021 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași.

În consolidarea soluțiilor sale, instanțele ierarhic inferioare au indicat că în timpul căsătoriei, soții Ceban au agonisit avere și anume imobilul compus din: 82/100 cotă-parte din terenul pentru construcții cu suprafața de 0,0855 ha cu numărul cadastral xxxxx și casă individuală, cu suprafața de 70,9 m.p., cu numărul cadastral xxxxx, situate în or. Călărași, str. xxxxx, fapt confirmat și prin extrasul din Registrul bunurilor imobile din 07 septembrie 2017.

Instanțele au stabilit că bunurile imobile menționate supra au fost dobândite în timpul căsătoriei încheiate între Gheorghe Ceban și Ecaterina Ceban, fapt ce denotă că bunurile date sunt proprietate comună în devălmășie a foștilor soți, or, acte ce ar demonstra stabilirea unui alt regim juridic pentru bunurile date, nu au fost prezentate, iar aportul coproprietarilor devălmași, Gheorghe Ceban și Ecaterina Ceban, la dobândirea bunurilor imobile este în măsură egală, având în vedere că probe ce ar demonstra contrariul nu au fost invocate.

În această ordine de idei, instanțele ierarhic au apreciat temeinicia pretențiilor privind atribuirea reclamantei și pârâtei a câte 1/2 cotă-parte bunurilor imobile.

La 06 aprilie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Ecaterina Ceban a declarat recurs împotriva deciziei din 02 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe cu remiterea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului a invocat aplicarea eronată a normelor de drept procedural și aprecierea arbitrară a probelor de către instanțele ierarhic inferioare.

A susținut că instanțele de judecată au soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost atrase în proces. În acest sens a indicat că din bunul imobil – terenul pentru construcții nr. cadastral xxxxx, cu suprafața de 0,0855, proprietar a 18/100 cotă-parte este Administrația publică locală UAT Călărași, fapt confirmat prin Registrul bunurilor imobile, care nu a fost antrenată în proces.

La 19 mai 2022 Curtea Supremă de Justiție a notificat intimatei Viorica Nicov, succesor în drepturi după decesul lui Gheorghe Ceban, copia recursului declarat de Ecaterina Ceban, explicându-i dreptul de a depune referință asupra acestuia. (f.d. 107).

La 01 iunie 2022 Viorica Nicov, a depus referință asupra recursului declarat de către Ecaterina Ceban, prin care a menționat că argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanțele de judecată și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de admitere a cererii de recurs.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea cauza *Lebedinski v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, § 32; cauza *Sultan v. Republica Moldova*, 05 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea *inter alia* cauzele *Marc Brauer v. Germania*, 01 septembrie 2016, § 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, § 64; *Samardžić v. Croația*, 20 iulie 2017, § 28; *Zubac v. Croația (Marea Cameră)*, 05 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 433 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri se referă la decizia din 02 decembrie 2021 care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Succesiv, completul de admisibilitate notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele *Levages Prestations Servicii v. Franța*, 25 octombrie 1996, § 40; *Tricard*

v. Franța, 10 iulie 2001, §§ 29, 33; Freitag v. Germania, 19 iulie 2007, § 37; Marc Brauer, 01 septembrie 2016, § 34).

Articolul 434 din Codul de procedură civilă prescrie că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 111 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele Tricard v. Franța, 10 iulie 2001, § 29; Nicolae Popa v. România, 09 decembrie 2014, § 16; Tence v. Slovenia, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele Ponomaryov v. Ucraina, 03 aprilie 2008, § 41; Ustimenko v. Ucraina, 20 octombrie 2015, § 47).

Conform extrasului din poșta electronică a Curții de Apel Chișinău, decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 02 decembrie 2021 a fost comunicată electronic reprezentantului Ecaterinei Ceban, avocatului Arina Țurcan, la data de 24 februarie 2022 (f.d. 65)

Astfel, completul de admisibilitate consideră în termen recursul declarat de Ecaterina Ceban la 06 aprilie 2022.

Succesiv, completul de admisibilitate evocă faptul că, în conformitate cu articolul 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Însă, din analiza cererii de recurs depuse de Ecaterina Ceban se atestă, că acesta nu a evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se la reiterarea circumstanțelor faptice ale cauzei.

În acest sens, completul de admisibilitate menționează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii. Respectiv, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La caz, completul de admisibilitate vădește că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse

examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Argumentul recurentei precum că în proces nu a fost atrasă Administrația publică locală UAT Călărași, care este proprietar al 18/100 cotă-parte din terenul aflat în litigiu se combate prin încheierea protocolară din 20 noiembrie 2014 a Judecătoriei Călărași, prin care Consiliul or. Călărași a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu. (f.d. 32, vol.I). Reprezentantul Consiliului or. Călărași a participat la mai multe ședințe de judecată.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Ecaterina Ceban nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson v. Olanda, 26 martie 1996, § 67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Ecaterina Ceban nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, cererea de recurs a fost depusă după ce Ecaterina Ceban a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* „Levages Prestations Services” v. Franța, cererea nr.21920/93 din 25 octombrie 1996, §§ 48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 § 1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher v. Cehia, cererea nr. 58580/00 din 11 aprilie 2005, §§ 65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ecaterina Ceban împotriva deciziei din 02 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău în baza articolului 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ecaterina Ceban împotriva deciziei din 02 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Victor Burduh

Maria Ghervas